

D2.4 Strategija angažiranja ranjivih građana i prateća dokumentacija

Deliverable: D2.4

Author: Society for Sustainable Development Design (DOOR)

Date: 26/2/2024

Review:

Sadržaj

1.	Uvod: kako koristiti ovaj priručnik	3
2.	Energetsko siromaštvo	4
2.1.	Fenomen energetskog siromaštva	4
2.2.	Odabrani pokazatelji energetskog siromaštva u pilot zemljama projekta ReHABITA ..	6
3.	Ključne inicijative	11
3.1.	Sporazum gradonačelnika.....	11
	SECAP	11
3.2.	Energy Poverty Advisory Hub.....	12
3.3.	Renovation Wave	13
4.	ReHABITA pristup angažiranju građana u proces energetske obnove	14
4.1.	Brošure, letci i drugi komunikacijski materijali	14
4.2.	Info dani/štandovi	19
4.3.	Javna savjetovanja/okupljanja zajednice	21
4.4.	Online aktivnosti ReHABITA ureda	24
4.5.	Promicati ReHABITA projekt kroz TV i radio emisije	26
4.6.	Dijeljenje znanja iz One Stop Shopa za energetske obnove.....	28
4.7.	Suradnja s lokalnim dobrovornim organizacijama i nevladinim organizacijama...	31
5.	Uspostava strategije angažmana građana	35
6.	Zaključak.....	38

1. Uvod: kako koristiti ovaj priručnik

Ovaj priručnik donosi preporuke dostupne partnerima na projektu ReHABITA za bolje i pravednije uključivanje energetski ranjivih građana ili građana koji su u riziku od energetske siromaštva u procese energetske obnove. Energetsko siromaštvo je složen fenomen. Ovisno je o različitim čimbenicima koji različitim intenzitetom doprinose pojavi energetskog siromaštva. Doprinose tih čimbenika uvjetuje specifični kontekst i stanje određene zemlje.

Ovaj priručnik prepoznaće tu složenost te stoga ne nudi univerzalni pristup angažiranja ranjivih kućanstava ili kućanstava u riziku od energetskog siromaštva u procese energetske obnove. Stoga se partnerima na projektu ReHABITA savjetuje da prilikom oblikovanja vlastite strategije uključivanja građana u procese obnove energije sami odaberu ponuđene prepruke, ovisno o specifičnim lokalnim uvjetima te dostupnim resursima i potrebama.

Priručnik ne nudi širu akademsku raspravu niti iznosi rezultate istraživanja o energetskom siromaštву. Umjesto toga, priručnik nudi praktične savjete i primjere dobre prakse o tome kako uključiti energetski siromašne građane i kako komunicirati problem energetskog siromaštva građanima: od radionica i informativnih dana za dionike i građane koji su energetski siromašni do strateških i dugoročnih akcija poput uključivanja i umrežavanja s ostalim organizacijama koje se bave suzbijanjem energetskog siromaštva, korištenja inovativnih finansijskih shema ili osnivanja specijaliziranih ureda i one stop shopova za energetsko siromaštvo i obnovu energije.

2. Energetsko siromaštvo

2.1. Problem energetskog siromaštva

Energetsko siromaštvo tek je od nedavno postalo tema rasprava javnih politika. Stoga ne bi trebalo biti iznenadjuće što mnoge zemlje još uvijek nemaju nacionalnu definiciju energetskog siromaštva. Glavna pitanja u definiciji energetskog siromaštva često se preklapaju s drugim pitanjima i problemima energetske politike poput otpornosti, energetske sigurnosti, siromaštva, pravde i održivosti. No nedostatak nacionalne definicije energetskog siromaštva predstavlja potencijalni problema, jer nacionalna definicija energetskog siromaštva može značajno olakšati razvoj i provedbu regulatornih okvira, ali i njihovo praćenje.

Nacionalne definicije energetske siromaštva u pilot zemljama ReHABITA projekta

Zemlja	Definicija
Bugarska	Kućanstvo u situaciji energetske siromaštva definira se na temelju: 1. raspoloživi prosječni mjesecni prihod članova kućanstva; 2. tipični trošak potrošnje energije; 3. energetske karakteristike stambenog prostora ¹
Hrvatska	Iako Hrvatska nema nacionalnu definiciju energetskog siromaštva u važnim strateškim dokumentima, energetsko siromaštvo obično se opisuje pomoću nekoliko međunarodnih definicija: 1. " Kućanstvo je energetski siromašno ukoliko bi trebalo trošiti više od 10 % svojih prihoda da održi dom adekvatno toplim" ² 2. " Nemogućnost zagrijavanja doma i podmirivanja osnovnih energetskih potreba do društveno i materijalno potrebne razine" ³ 3. " U nedostatku definicije energetsko siromaštvo može se mjeriti s preporučenim pokazateljima energetskog siromaštva, od kojih se neki mogu pratiti i kroz statistiku Europske unije o dohotku i životnim uvjetima (EU - SILC) ⁶ , koja uključuje tri pokazatelja koja se koriste za opisivanje i mjerjenje energetskog siromaštva u EU: <ul style="list-style-type: none"> • Nemogućnost adekvatnog grijanja doma; • dospjele neplaćene obveze po računima za energiju; i • prisutnost krova koji propušta, vlažnih zidova, podova ili temelja, ili trulež u prozorskim okvirima ili podu.⁴ No unatoč nedostatku razvijene metodologije i definicije energetskog siromaštva, problem je jasno prepoznat u Programu energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Po prvi put u Hrvatskoj, financiranje energetske obnove obiteljskih kuća stavljeno je na raspolaganje građanima u riziku od energetskog siromaštva, definiranog u svrhu Programa

¹ Članak 3 Regulative o kriterijima, uvjetima i procedurama za određivanje statusa kućanstva u energetskom siromaštву.

² Boardman., B. *Fuel poverty: from cold homes to affordable warmth*. Belhaven Press, 1991

³ Buzar, S. (2007). "When homes become prisons: the relational spaces of postsocialist energy poverty". *Environment and Planning A*, 39(8), 1908-1925.

⁴ Program energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine https://mpgi.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/EnergetskaUcinkovitost/Program_energetsk_e_obnove_VS_zgrada_do_2030.pdf (pristup na dan 20. siječnja 2024.)

	<p>kao primatelji zajamčene minimalne naknade ili članovi kućanstva primatelja zajamčene minimalne pomoći. Planirane mјere za energetsku obnovu i troškovi energetskih certifikatora za ove građane u potpunosti su financirani (100%) od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. S obzirom na složenost problema energetskog siromaštva, do 2025. godine planiran je i drugi program za borbu protiv energetskog siromaštva, koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi⁵. Ovaj program također ne definira energetsko siromaštvo u Hrvatskoj niti razvija metodologiju za određivanje kriterija za stjecanje statusa energetski siromašnog potrošača. On se samo bavi dijelom problema, odnosno populacijom koja živi u zgradama pod nadležnošću državnog odjela na područjima posebnog državnog interesa.</p>
Latvija	<p>“Nesposobnost korisnika kućanstva da održi odgovarajuću temperaturu u stanu, ili koristi usluge koje pružaju dobavljači energije, ili ih plati zbog niske energetske učinkovitosti, ili zato što plaćanje tih usluga ima visok udio u kućnom dohotku.”⁶</p> <p>“Kućanstvo pogodeno energetskim siromaštvo je kućanstvo u smislu Zakona o socijalnim uslugama i socijalnoj pomoći koje zadovoljava barem jedan od sljedećih kriterija:</p> <p>1) priznato je kao kućanstvo s niskim prihodima i prima materijalnu podršku za pokrivanje troškova vezanih uz uporabu stana;</p> <p>2) iznajmljuje stambeni prostor ili socijalni stan koji posjeduje ili je u zakupu od lokalne vlasti sukladno Zakonu o pomoći u rješavanju stambenih pitanja ili Zakonu o socijalnim stanovima i socijalnim stambenim kućama.”⁷</p>
Rumunjska	<p>“o) Energetsko siromaštvo - nemogućnost ranjivog potrošača, definiranog u točki a), da pokrije minimalne energetske potrebe, definirane u točki p);</p> <p>a) ranjivi energetski potrošač, u dalnjem tekstu: ranjivi potrošač – pojedinac/obitelj koji zbog zdravstvenih razloga, dobi, nedostatka prihoda ili izolacije od izvora energije, zahtijeva mјere socijalne zaštite i dodatne usluge kako bi osigurao svoje minimalne energetske potrebe;</p> <p>p) minimalne energetske potrebe - minimalna potrošnja energije pojedinca/obitelji za osvjetljavanje, optimalno hlađenje i grijanje doma, podršku kuhinjskim uređajima i osiguranje tople vode u domaćinstvu, korištenje sredstava komunikacije koji zahtijevaju uporabu energije ili napajanje medicinskim uređajima za održavanje života ili poboljšanje zdravlja ljudi. Minimalna granica potrošnje utvrđuje se naredbom ministra rada i socijalne zaštite, na temelju podataka koje je dostavio Nacionalni regulatorni autoritet, kao i Nacionalni institut za statistiku.”⁸</p>

⁵ Program suzbijanja energetskog siromaštva do 2025.

https://mpgi.gov.hr/UserDocs/Images/dokumenti/EnergetskaUcinkovitost/Program_suzbijanja_energetskog_siromastva_do_2025.pdf (pristup na dan 20. siječnja 2024.).

⁶ Enerģētikas likums, Chapter XVII, Section 120. <https://likumi.lv/ta/id/49833-energetikas-likums> (pristup na dan 20. siječnja 2024.).

⁷ Ibid.

⁸ Zakon br. 226, 16/9/2021

Španjolska	Energetsko siromaštvo je situacija kućanstva u kojoj se osnovne energetske potrebe ne mogu zadovoljiti zbog nedovoljnog prihoda, a može biti pogoršana energetski neefikasnim stanovanjem. ⁹
------------	---

Najčešće korištena definicija u dokumentima EU-a, međutim, definira energetsko siromaštvo kao skup uvjeta u kojima "osobe ili kućanstva nisu u mogućnosti adekvatno grijati, hladiti ili pružiti druge potrebne energetske usluge u svojim domovima po pristupačnoj cijeni".¹⁰ Drugim riječima, energetsko siromaštvo je "nemogućnost ostvarivanja osnovnih potreba kao izravnog ili neizravnog rezultata nedovoljnog pristupa pristupačnim, pouzdanim i sigurnim energetskim uslugama, uzimajući u obzir dostupne razumne alternative za ostvarivanje tih potreba".¹¹ Kako bismo stavili ove definicije u perspektivu, prema Eurostatu, postotak Europljana koji nisu u mogućnosti adekvatno grijati svoj dom porastao je s 8% u 2020. na 9,3% u 2022. godini.¹²

Kao što je spomenuto u uvodu, energetsko siromaštvo rezultat je različitih čimbenika s različitim utjecajima. Ipak, tri zajednička i najvažnija faktora koji doprinose energetskom siromaštву su niski prihodi, visoki troškovi energije i energetski neučinkovita kućanstva. Postojeći pristupi definiciji ovog problema temelje se na kvantitativnim pokazateljima, poput udjela kućanstvenih troškova za račune za energiju u odnosu na njihove prihode ili odnosu potonjih prema granici siromaštva nakon oduzimanja troškova za energetske usluge (pristup 10%, „niski prihodi - visoki troškovi“, „minimalna granica prihoda“) te kvalitativnim pokazateljima (konsenzusni pristup).

Važno je napomenuti da je energetsko siromaštvo daljnji faktor utjecaja za druge probleme – ono ima ozbiljan utjecaj na socijalno, fizičko i mentalno zdravlje. Drugim riječima, energetsko siromaštvo predstavlja ozbiljan čimbenik rizika za opće zdravlje ljudi koji ga doživljavaju. Energetsko siromaštvo ima štetne učinke na mentalno zdravlje, respiratorne i cirkulacijske probleme. Ono ima izravnu ulogu u povećanju broja zimskih ili ljetnih smrти te doprinosi socijalnoj isključenosti.¹³

2.2. Odabrani pokazatelji energetskog siromaštva u pilot zemljama projekta ReHABITA

Iako energetsko siromaštvo obično proizlazi iz niskih prihoda, visokih troškova energije i energetski neučinkovitih stambenih prostora, doprinosi pojedinih faktora ukupnom stanju energetskog siromaštva u pojedinim zemljama su različiti. U nastavku su prikazane neke tablice

⁹ Španjolska nacionalna strategija borbe protive energetskog siromaštva 2019-2024 (https://www.miteco.gob.es/content/dam/miteco/es/ministerio/planes-estrategias/estrategia-pobreza-energetica/estrategianacionalcontralapobrezaenergetica_tcm30-502982.pdf)

¹⁰ Thomson, H., & Bouzarovski, S. (2018). *Addressing energy poverty in the European union: State of play and action*. EU Energy Poverty Observatory, Manchester.

¹¹ Day, G. Walker, Simcock, N. (2016). *Conceptualising energy use and energy poverty using a capabilities framework, EP93*

¹² Nemogućnost održavanja kućanstva adekvatno ugrijanim prema statusu siromaštva https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_07_60/default/table?lang=en (pristup na dan 20. siječnja 2024.).

¹³ Bouzarovski, S., & Petrova, S. (2015). A global perspective on domestic energy deprivation: Overcoming the energy poverty–fuel poverty binary. *Energy Research & Social Science*, 10, 31-40.

pokazatelja energetskog siromaštva koje ilustriraju koliko se ovi faktori razlikuju od zemlje do zemlje.

Tablica 1: *Udio stanovništva koje se suočava s nemogućnosti adekvatnog zagrijavanja domova i udio stanovništva koji ima dospjele neplaćene obveze po računima za energiju*

ReHABITA zemlja	Nemogućnost adekvatnog zagrijavanja doma % stanovništva ¹⁴	Dospjeli neplaćeni obveze po računima za energiju, % stanovništva ¹⁵
Bugarska	22.5	18.8
Hrvatska	7	14.5
Latvija	7.1	5.9
Rumunjska	15.2	17.8
Španjolska	17.1	9.2
Europska unija 27 (od 2020.)	9.3	6.9

Prema *Tablicu 1* postotak dospjelih neplaćenih obveza po računima za energiju u Europskoj uniji iznosi 6,9%. Četiri pilot-zemlje projekta LIFE ReHABITA (Bugarska, Hrvatska, Rumunjska i Španjolska) imaju postotke iznad prosjeka EU. Važno je napomenuti da Bugarska stoji jako loše u ovom pokazatelju, s 18,8% populacije s neplaćenim obvezama po računima za energiju. Nasuprot tome, 5,9% stanovništva Latvija ima dospjeli neplaćeni obveze po računima za energiju što je značajno ispod prosjeka EU i u iznimno je povoljnog položaju naspram ostalih pilot-zemljama. Ovi podaci također sugeriraju postojanje mogućeg "skrivenog energetskog siromaštva", gdje kućanstva, kako bi se nosila s računima, smanjuju svoju potrošnju energije, što rezultira nedostatkom toplinske udobnosti u njihovim domovima. Taj fenomen može pokazivati na dublji problem u pogledu pristupa osnovnim uslugama i kvaliteti života u tim kućanstvima.

Tablica 2: *Cijene električne energije u prethodnih 5 godina¹⁶*

ReHABITA pilot zemlja	2019	2020	2021	2022	2023
(€ centi/kWh)					
Bugarska	8.31	8.31	8.53	9.11	9.48
Hrvatska	10.28	10.12	10.03	10.6	11.7
Latvija	11.36	9.96	10.24	17.79	25.21
Rumunjska	9.83	10.45	11.15	17.79	33.73

¹⁴ Population unable to keep home adequately warm by poverty status

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_07_60/default/table?lang=en (pristupljeno 20.1.2024.)

¹⁵ Arrears on utility bills - EU-SILC survey

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdes07/default/table?lang=en (pristupljeno 20.1.2024.)

¹⁶ Electricity prices in the previous 5 years

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_pc_204/default/table?lang=en%20 (pristupljeno 20.1.2024.)

Španjolska	13.26	11.78	13.58	25.79	15.34
Europska unija 27 (od 2020.)	12.82	12.69	13.41	19.39	23.35

Tablica 2 pokazuje da je Rumunjska 2023. imala najvišu cijenu električne energije, dok je Bugarska imala najnižu cijenu električne energije. Trend u posljednjih 5 godina pokazuje da cijena električne energije raste u svim zemljama.

Tablica 3: *Cijene plina u prethodnih 5 godina*¹⁷

ReHABITA pilot zemlja	2019	2020	2021	2022	2023
(€ centi/kWh)					
Bugarska	4.38	3.89	3.63	7.79	10.43
Hrvatska	3	3.11	3	3.46	3.9
Latvija	3.51	2.43	2.29	5.93	12.62
Rumunjska	2.92	2.72	2.66	5.13	12.03
Španjolska	5.48	5.37	5.26	6.07	8.91
Europska unija 27 (od 2020.)	4.58	4.3	4.11	6.29	10.19

Tablica 3 pokazuje da je 2023. Latvija imala najvišu cijenu plina, a Hrvatska najnižu cijenu plina.

Tablica 4: *Vrste energije koje se koriste za grijanje domova.*¹⁸

ReHABITA pilot zemlja	Centralno/ Daljinsko grijanje	Struja	Nafta i naftni proizvodi	Plin	Ugljen	Drvo (biomasa, peleti, briketi itd.)	Ostalo (dizalice toplinski itd.)
Bugarska	28.4%	51.9%	0.1%	2.5%	6.7%	10.2%	0.1%
Hrvatska	5%	21%	4%	19%	N/A	48%	N/A
Latvija	30.40%	13.70%	2.70%	8.90%	N/A	41.40%	N/A

¹⁷ Gas prices in the previous 5 years

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_pc_202/default/table?lang=en (pristupljeno 20.1.2024.)

¹⁸ Baseline Assessment Report: Working on the ground with energy-poor households and policymakers to mitigate energy poverty levels. Powerpoor (travanj 2021.)

Rumunjska	16%	2%	5%	33%	6%	38%	N/A
Španjolska	N/A	7.59%	31.42%	20.29%	0.90%	39.41% (biomass)	N/A

U tablici 4 prikazane su vrste energenata koje se koriste za grijanje domova. Značajan udio električne energije za grijanje koristi se u Bugarskoj, dok se u Hrvatskoj za istu svrhu koristi drvo.

Tablica 5: *Udio finalne potrošnje energije u stambenom sektoru prema vrsti krajnje uporabe, 2018*¹⁹

ReHABITA pilot zemlja	Grijanje prostora	Hlađenje prostora	Grijanje vode	Kuhanje	Rasvjeta i uređaji	Ostale krajnje namjene
Bugarska	52.80%	0.40%	18.00%	8.50%	20.20%	0%
Hrvatska	68.30%	1.90%	10%	6.50%	13.20%	0%
Latvija	66%	0%	18.50%	7.10%	7.90%	0.60%
Rumunjska	62.4%	0.3%	14.1%	9.9%	13.3%	0%
Španjolska	43.10%	1%	17%	7.40%	31.40%	0%

U Tablici 5 prikazan je udio energija u kućanskoj potrošnji. Primjetno je da je najveći udio energije korišten za grijanje prostora i to u svim pilot područjima. Zanimljiva je i značajna upotreba energije za osvjetljenje i kućanske aparate u Španjolskoj.

Tablica 6: *Udio energenata korištenih u finalnoj potrošnji energije u stambenom sektoru, % (2017)*²⁰

ReHABITA pilot zemlja	Električna energija	Odvodna toplina	Plin	Kruta goriva	Nafta i naftni derivati	Obnovljivi izvori energije i otpad
Bugarska	42.3	14.5	3.5	5.1	1.0	33.6
Hrvatska	23.2	4.9	20.3	0.1	5.2	46.3
Latvija	11.7	30.1	9.7	0.5	4.4	43.6
Rumunjska	14.1	10.1	32.7	0.4	3.8	38.9
Španjolska	43.0	0.0	18.3	0.5	18.5	19.7
Europska unija 27 (od 2020.)	24.6	7.6	36.2	3.1	10.8	17.6

¹⁹Energy consumption in households

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Energy_consumption_in_households#Energy_consumption_in_households_by_type_of_end-use (pristupljeno 20.1.2024.)

²⁰Share of fuels in the final energy consumption in the residential sector, 2017

[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Share_of_fuels_in_the_final_energy_consumption_in_the_residential_sector,_2017_\(%25\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Share_of_fuels_in_the_final_energy_consumption_in_the_residential_sector,_2017_(%25).png) (pristupljeno 20.1.2024.)

U Tablici 6 prikazana je konačna potrošnja energije u stambenom sektoru u 2017. godini. Istiće se da je električna energija bila dominantni emergent u Bugarskoj i Španjolskoj. S druge strane, otpad je bio glavni izvor energije u konačnoj potrošnji energije u stambenom sektoru u Hrvatskoj i Latviji.

3. Ključne inicijative

3.1. Sporazum gradonačelnika

Sporazum gradonačelnika (*The Covenant of Mayors*) vodeća je inicijativa u EU za potpisnike gradova i općina koje se obvezuju ublažiti klimatske promjene te prilagoditi se njihovim posljedicama. Vizija sporazuma je da do 2050. godine svi građani žive u dekarboniziranim i otpornim gradovima s pristupom pristupačnoj, sigurnoj i održivoj energiji. To uključuje, između ostalog, ublažavanje energetskog siromaštva. Cilj Sporazuma gradonačelnika, a koji se odnosi na gradove i općine potpisnice obvezani podržati provedbu cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova EU od 55% do 2030.²¹ jest prihvatanje zajedničkog pristupa ublažavanja i prilagodbe na klimatske promjene te poticanje lokalne vlasti da promoviraju problematiku energetskog siromaštva te poduzmu učinkovite akcije u korist energetski ranjivih građana.

Kako ReHABITA gradovi i općine mogu koristiti CoM za uključivanje građana u energetsku obnovu?

Ured ReHABITA	
	
Zašto	<ul style="list-style-type: none">▪ Pristup mreži i mogućnosti suradnje.▪ Olakšana suradnja i potpora nacionalnih vlasti za članice mreže Vijeća ministara i njihove lokalne aktivnosti.
Kako	<ul style="list-style-type: none">▪ Korištenje iskustva, informacija, znanja i resursa članova mreže o različitim temama vezanim uz energetsko siromaštvo, energetsku učinkovitost, energetsku obnovu, klimatske promjene i prilagodbu klimi.▪ Webinari za zaposlenike općine i ureda ReHABITA o energetskom siromaštву i njegovom ublažavanju.

SECAP

SECAP-ovi (Akcijски planovi za energetski i klimatski održivi razvitak) su važan i koristan alat za općine i gradove. Imajući SECAP, općine i gradovi definiraju svoju energetsku i klimatsku viziju i ciljeve te popisuju i provode aktivnosti kako bi se postigli postavljeni ciljevi. SECAP-ovi pružaju okvir za održivi razvoj i pomažu zajednicama u njihovom prijelazu prema niskougljičnoj i otpornoj budućnosti. Dodatno, proces izrade SECAP-a potiče lokalne vlasti da surađuju s dionicima, podižu svijest i grade partnerstva kako bi povećale uspjeh svojih inicijativa održivosti.

Lokalne vlasti koje se pridruže inicijativi Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju - Europa obvezuju se podnijeti akcijski plan (SECAP) u roku od dvije godine nakon formalnog pridruživanja inicijativi. Ovaj akcijski plan ključni je alat za provedbu potpisnika Povelje. On definira ciljeve za smanjenje emisija i ciljeve prilagodbe. Temelji se na osnovnom inventaru emisija i procjeni rizika i ranjivosti, koji pružaju analizu trenutne situacije u određenom trenutku. Oni služe kao osnova

²¹ European Commission, 2030 Climate Target Plan, https://ec.europa.eu/clima/eu-action/european-green-deal/2030-climate-target-plan_en

za definiranje sveobuhvatnog skupa mjera koje potpisnici planiraju poduzeti kako bi postigli svoje ciljeve, uključujući ublažavanje energetske siromaštva.

U 2022. godini Sporazum gradonačelnika uveo je i treći stup - ublažavanje energetskog siromaštva - te uključio Procjenu energetskog siromaštva u predložak SECAP-a. To je sastavni dio SECAP-a te pomaže definirati stanje energetskog siromaštva u lokalnoj upravi. Procjena energetskog siromaštva nudi izbor različitih pokazatelja u nekoliko makro područja: klima, objekti/stanovanje, mobilnost, socijalno-ekonomski aspekti, politika i regulatorni okvir te sudjelovanje/ podizanje svijesti. Svaki pokazatelj može se dodatno definirati odabirom osnovne godine i trenutne razine na razini kućanstva ili na razini pojedinca. Potpisnici su slobodni odabrati koliko god pokazatelja žele te ih potom koristiti za praćenje napretka.

	Gradovi i općine
Zašto	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Za stvaranje mjera protiv siromaštva korisno je uključiti energetski siromašne građane u proces suoblikovanja. Građani često posjeduju dragocjene uvide i praktično znanje o svojoj potrošnji energije koje možda nedostaje donositeljima politika. ▪ Uključivanje građana koristi lokalnoj stručnosti, poboljšavajući relevantnost i učinkovitost politika.
Kako	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korištenje ureda ReHABITA kao mjesta uključivanja energetski siromašnih građana. Na primjer, jedan od alata predloženih u ovom priručniku su kolektivne skupštine - općine mogu uključiti građane kao jedan od svojih mjesecnih sastanaka kolektivne skupštine kako bi im pružili platformu za predlaganje i raspravu o mjerama za SECAP ili sličan lokalni dokument.

3.2. Savjetodavni centar za energetsko siromaštvo (Energy Poverty Advisory Hub (EPAH))

Savjetodavni centar za energetsko siromaštvo (Energy Poverty Advisory Hub (EPAH)) vodeća je inicijativa Europske unije s ciljem ublažavanja energetskog siromaštva i ubrzanja tranzicije prema pravednoj energetskoj budućnosti. Misija EPAH-a jest postati središnje mjesto stručnosti i informacija za rješavanje odnosno ublažavanje energetskog siromaštva usmjerenoj na sve relevantne dionike zainteresirane za poduzimanje mjera protiv energetskog siromaštva u Europi. EPAH pruža izravnu podršku, online obuku, istraživačke rezultate te teži izgradnji mreže dionika zainteresiranih za poduzimanje mjera protiv energetskog siromaštva u Europi.

Kako ReHABITA općine mogu koristiti resurse EPAH-a za uključivanje građana u energetsku obnovu?

	ReHABITA ured

Zašto	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Platform za suradnju i razmjenu između lokalnih vlasti i drugih zainteresiranih dionika ▪ Pristup EPAH-ovom online interaktivnom ATLAS-u za ažuriranje projekata na lokalnoj razini i mjera koje se provode radi ublažavanja energetskog siromaštva
Kako	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pronalazak i upotreba mjera, praksi i vrsta aktivnosti iz sličnih projekata koji su testirani u praksi kao učinkoviti ▪ Korištenje online tečajeva za ublažavanje energetskog siromaštva - tečajevi pružaju praktične informacije, s studijama slučaja, najboljim praksama, dostupnim alatima i resursima.

3.3. Val obnove (Renovation Wave)

Obnova javnih i privatnih zgrada istaknuta je u Europskom zelenom planu kao ključna inicijativa za poticanje energetske učinkovitosti u sektoru i ostvarivanje ciljeva. Inicijativa Val obnove temelji se na nacionalnoj dugoročnoj strategiji obnove zgrada, drugim aspektima Direktive o energetskoj učinkovitosti zgrada te aspektima vezanim uz zgrade u nacionalnim energetskim i klimatskim planovima (NECP) svake zemlje EU-a. Strategija identificira 3 glavna područja: suočavanje s energetskim siromaštvom i najneučinkovitijim zgradama, obnova javnih zgrada te dekarbonizacija grijanja i hlađenja.

Kako ReHABITA općine mogu koristiti Renovation Wave resurse za uključivanje građana u energetsku obnovu?

	ReHABITA ured
Zašto	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Temeljno mjesto gdje bi trebale biti dostupne informacije o novim javnim pozivima ▪ Kreiranje popisa građana zainteresiranih za energetsku obnovu
Kako	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Letci s informacijama o uvjetima za dobivanje potpora ▪ Praćenje popisa s potrebnim uvjetima za podnošenje zahtjeva za subvencije i provjera jesu li građani ispunili te uvjete ▪ Korištenje postojeće mreže (obvezno izvješćivanje ureda za socijalne usluge, prikupljanje jednokratne finansijske pomoći, Crveni križ s projektom koji posjećuje sve korisnike tjedno) za praćenje tih informacija ▪ Svaka zemlja može pratiti programe i pozive koji provode inicijativu Val obnove; ključna je upoznati se s finansijskim instrumentima koji podržavaju Val obnove u pojedinoj zemlji i te finansijske instrumente komunicirati građanima na jednostavan način.

4. ReHABITA pristup angažiranju građana u proces energetske obnove

Što je to ReHABITA pristup?

Kao što je napomenuto u uvodu ovog priručnika, energetsko siromaštvo iznimno je kompleksni problem koji ovisi o različitim čimbenicima. Ova složenost se mjeri i prati pomoću pokazatelja energetskog siromaštva poput vrsta energije korištene za grijanje domova, nepodmirenih računa za energetske i komunalne usluge, cijene električne energije ili plina.²² Pokazatelji energetskog siromaštva variraju u različitim pilot zemljama projekta. Lokalnim uvjeti zemalja odnosno gradova i općina koji sudjeluju na projektu se podosta razlikuju. Također, ne treba zanemariti da se i resursi projektnih partnera razlikuju.

Ovaj priručnik priznaje i prihvata tu složenost te stoga ne nudi univerzalni pristup povećanju angažmana građana za energetske obnove koji će bito jednako primjeniv za sve partnere. Specifični nacionalni i lokalni uvjeti, dostupni resursi te potrebe tehničkih partnera i općina predstavljaju ozbiljne izazove i vjerojatno sprječavaju bilo kakvu uniformnu strategiju koja se lako može replicirati u svim pilot zemljama.

Imajući to u vidu, priručnik nudi preporuke aktivnosti uz primjere dobre prakse i ostavlja partnerima projekta da oblikuju svoju strategiju angažmana u skladu s vlastitim potrebama i resursima. Ipak, to ne znači da određeni savjeti ne mogu biti primjenjeni od svih partnera. Takvi savjeti mogu poslužiti kao inspiracija prilikom razmišljanja i postavljanja strategije angažmana građana. Stoga, u sljedećem poglavljju predstavljamo moguću rutu za partnere kako bi započeli kampanje angažmana građana.

4.1. Brošure, letci i drugi komunikacijski materijali

ŠTO: Brošure, letci i drugi vizualni i tekstualni komunikacijski materijali olakšat će uspješnu komunikaciju i angažman građana koji su u energetskom siromaštву ili u opasnosti od energetskog siromaštva. Trebali bi sadržavati kratke i lako razumljive informacije o energetskom siromaštву, savjete i preporuke za uštedu energije te prednosti procesa energetske obnove.

KAKO: Postoji nekoliko projekata o energetskom siromaštву iz programa HORIZON i LIFE koji već proizvode zanimljive i korisne materijale. U nastavku predstavljamo neke ideje za izradu informativnih materijala u obliku brošura ili letaka. Preporučujemo da svaki tehnički partner u suradnji s općinom iz njihove pilot zemlje odluči jesu li ovi materijali primjenjivi na njihovu nacionalnu i lokalnu situaciju. Ako nisu, tehnički partneri i općine trebaju koristiti ove primjere kao inspiraciju i proizvesti vlastite materijale.

GDJE I KADA: Ovi materijali mogu se distribuirati od strane općina i tehničkih partnera na događanjima i mjestima gdje će ciljana populacija projekta ReHABITA biti prisutna. Ti materijali

²² Predlaže se svima partnerima da se redovito konzultiraju s Energy Poverty Advisory Hub (EPAH) web stranicom te prate novosti u vezi lokalnih i nacionalnih indikatora energetskog siromaštva. EPAH-ova web stranica donosi vrijedne resurse donositeljima politika, istraživačima te organizacijama civilnog društva za oblikovanje pristupa borbi protiv energetskog siromaštva.

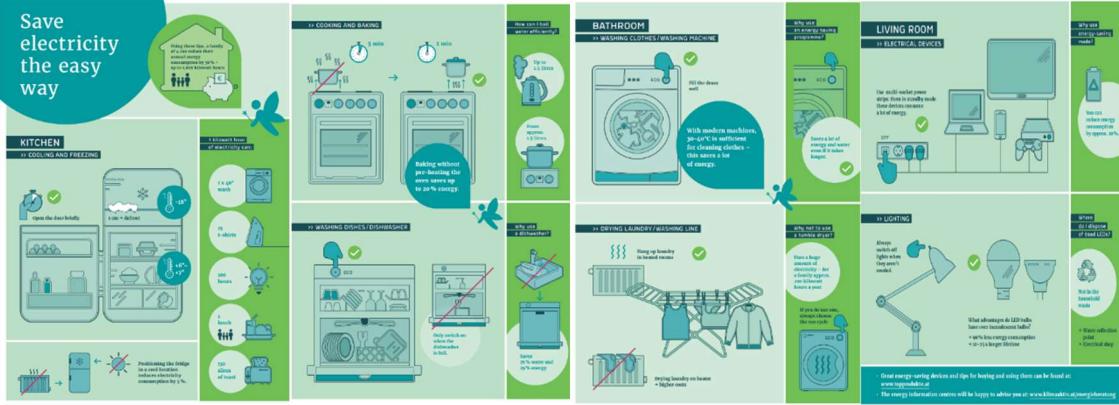
također trebaju biti prisutni u uredima socijalnih usluga i distribuirani u svakom domaćinstvu gdje će se provoditi energetske studije (kao dio zadatka T3.2.)

OPIS NAJBOLJE PRAKSE ILI IDEJE

	Brošure sa savjetima o energetskim obnovama i uštedama energije
Projekt	<p>POWERPOOR – Osnaživanje energetski siromašnih građana kroz zajedničke energetske inicijative HORIZON 2020 2020-2023</p> <p>Partneri: Bugarska, Njemačka, Belgija, Grčka, Luksemburg, Mađarska, Estonija, Latvija, Portugal, Španjolska i Hrvatska Koordinatori u ReHABITA zemljama: DOOR (HR), ZREA (LV), Sofena (BG), GOIENER (ES)</p>
Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: 6 brošura sa savjetima o energetskim obnovama, ulaganjima i uštedama energije</p> <p>Opis: Brošure sa savjetima vezanima za energetsku učinkovitost i obnove: toplinske pumpe, PV sustavi, biomasa kao izvor grijanja, izolacija - toplinska ovojnica, izolacija - prozori i vrata, solarni kolektori kao izvor grijanja. Brošure nude detaljne informacije i izračune povrata ulaganja ovisno o različitim čimbenicima (na primjer, iznosu državnih subvencija). Ove brošure se distribuiraju na lokalnim događanjima i u Uredu za ublažavanje energetskog siromaštva u Hrvatskoj.</p>
Replikacija na projektu ReHABITA	<p>Ovih šest brošura pružaju detaljne informacije o šest srednjih do velikih investicija u kućanstva kako bi se ojačala energetska samodostatnost i održivost. Iako se ReHABITA projekt usmjerava na korisnike socijalnih usluga koji su ne mogu priuštiti te investicije, teme se mogu prilagoditi ciljanoj populaciji i razmotriti neke manje investicije u energetsku obnovu koje i dalje mogu biti učinkovite.</p> <p>Link: https://www.door.hr/brosure/</p>

	Ušteda energije kod kuće – vizualni materijal za vlasnike kuća, stanare, podstanare i stanodavce na raznim jezicima
Projekt	Projekt ENPOR HORIZON 2020 2019-2023 Partneri: Austrija, Hrvatska, Estonija, Njemačka, Grčka, Italija, Nizozemska, Velika Britanija Koordinator u Hrvatskoj: DOOR
Opis najbolje prakse ili ideje	Mjera: Letci: Štednja energije kod kuće - vizualni materijal za vlasnike kuća, stanare, podstanare i stanodavce u različitim jezicima Opis: 3 letka sa savjetima za uštedu električne energije i uštedu grijanja te savjetima za ljetno hlađenje. Nude kratke i učinkovite savjete praćene zanimljivim grafikonima.

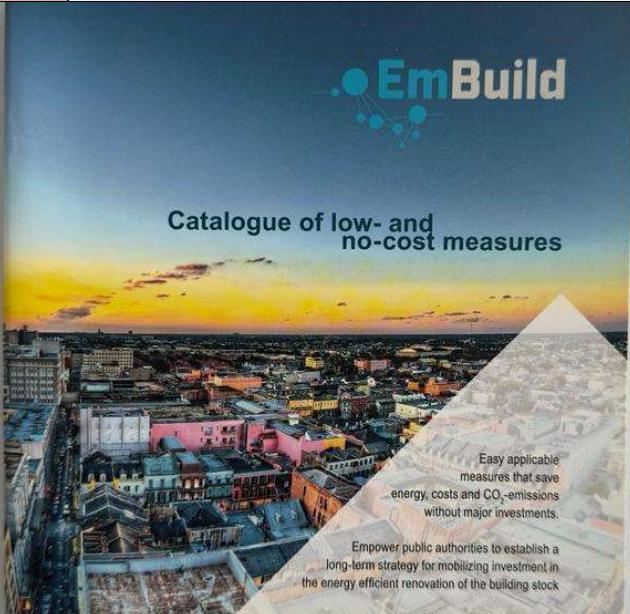
Replikacija na projektu ReHABITA	<p>Ovi letci napisani su na engleskom, turskom, njemačkom, bosanskom-hrvatskom-srpskom, perzijskom, arapskom, ruskom i ukrajinskom jeziku. Partneri iz ReHABITA projekta (osim Hrvatske) trebali bi razmotriti izradu sličnih vizualnih letaka prilagođenih njihovoj lokalnoj situaciji. Mogu biti vrijedan resurs za zaposlenike ReHABITA ureda za angažiranje građana u energetsku obnovu. To su mali, ali učinkoviti savjeti i mјere za uštedu energije i novca. Njihova distribucija putem ReHABITA ureda i socijalnih službi može izgraditi povjerenje i interes ciljane populacije.</p> <p>Link: https://www.enpor.eu/knowledge-hub/</p>
---	--

	<h3>Letci o poticanju energetskih obnova i ušteda energije</h3>
Projekt	<p>EmBuild - Osnajivanje javnih tijela za uspostavu dugoročne strategije za mobilizaciju ulaganja u energetski učinkovitu obnovu fonda zgrada Horizon 2020 2016-2018 Partneri: Njemački institut za međunarodnu suradnju (GIZ), Tehničko sveučilište u Münchenu i European Building Performance Institute (BPIE) – Bruxelles, organizacije iz Slovenije, Srbije i Sjeverne Makedonije Koordinator u ReHABITA pilot zemlji: EnEffect iz Bugarske i REGEA iz Hrvatske</p>
Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: 12 letaka o smanjenju potrošnje energije i poticanju obnove zgrada</p> <p>Opis: Ovi letci sadrže informacije o smanjenju energetskog siromaštva, poboljšanju kvalitete života, zapošljavanju, energetskoj sigurnosti, smanjenju zagađenja zraka, upravljanju resursima, pristupu financiranju, smanjenju emisija CO₂. Letci sadrže opće podatke iz zemalja koje su sudjelovale u projektu, primjere dobre prakse koji se mogu replicirati i preporuke. Letci su distribuirani na svim događajima unutar projekta, kao i na gradskim događajima.</p>

Replikacija na projektu ReHABITA	<p>Letci o uštedi energije i pristupu financiranju mogu se distribuirati široj javnosti, posebno građanima koji posjećuju ReHABITA ured, i na taj način mogu dobiti jasan pregled akcija koje mogu poduzeti kako bi implementirali svoje projekte obnove. Implementacija projekata obnove imat će značajan utjecaj na kvalitetu života, zdravstvene probleme, ali i šire aspekte poput smanjenja emisije CO2 i ublažavanja klimatskih promjena.</p>					
						

	<h3>Katalog s malim investicijama za energetsku uštedu</h3>
Projekt	<p>EmBuild - Osnaživanje javnih tijela za uspostavu dugoročne strategije za mobilizaciju ulaganja u energetski učinkovitu obnovu fonda zgrada Horizon 2020 2016-2018</p> <p>Partneri: Njemački institut za međunarodnu suradnju (GIZ), Tehničko sveučilište u Münchenu i European Building Performance Institute (BPIE) – Bruxelles, ostale organizacije iz Slovenije, Srbije i Sjeverne Makedonije</p> <p>Koordinator u ReHABITA pilot zemlji: EnEffect iz Bugarske i REGEA iz Hrvatske</p>
Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: katalog besplatnih mjer odnosno mjer niskih troškova</p> <p>Opis: Ovaj katalog sadrži tipične besplatne mjere ili mjere s malim investicijama za energetska ušteda. Ovisno o specifičnom kontekstu, vrsti zgrada i dostupnoj tehnologiji, neke od ovih mjer bit će primjenjivije od drugih. Pristup EmBuild-a je sljedeći: katalog je objavljen na web stranici EmBuild-a i kontinuirano ažuriran. Istovremeno, nacionalni partneri EmBuild-a izvlukli su one mjeru koje</p>

	su najprimjenjivije njihovim pilot općinama te objavili ih u odgovarajućem formatu.
Replikacija na projektu ReHABITA	Katalog besplatnih mjera ili mjera s malim investicijima za energetsku uštedu sadrži informacije o kontroli energije, ventilacijskim sustavima, održavanju mehaničkih ventilacijskih sustava, decentraliziranoj pripremi tople vode, električnoj rasvjeti, sustavima grijanja, učinkovitim pumpama za distribuciju topline koje mogu biti korisne građanima ako osjete potrebu saznati više o koracima obnove i inovativnim tehnologijama vezanim uz učinkovite obnove.

4.2. Info dani/štandovi

ŠTO: Organizacija i provedba info dana izvrsna su metoda za uključivanje građana u aktivnosti projekta ReHABITA. Na taj način građani se mogu direktno adresirati i potaknuti na sudjelovanje u programima energetske obnove. Organizacija i provedba informativnih dana potencijalno širi doseg informacija o projektu te se time može upoznati građane koji nisu identificirani i obuhvaćeni provedbom upitnika. Predlaže se da se informativne dane smatra redovitim aktivnostima ureda ReHABITA u svakoj pilot zemlji.

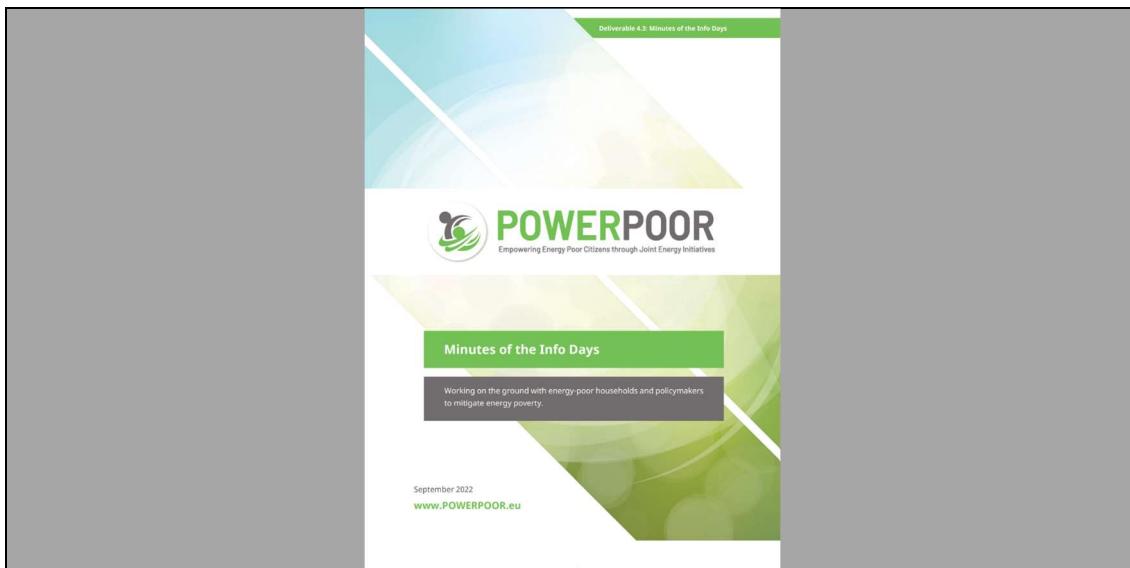
KAKO: Štandovi info dana mogu se organizirati kao samostalni događaji ili kao dio drugih događanja. Organizacija info dana ovisi o specifičnostima određenog ReHABITA ureda u pilot zemlji. Drugim riječima, info dan se može implementirati kao dio društvenog događaja organiziranog u općini odnosno gradu koji i nije formalna aktivnost projekta ReHABITA. Na primjer, ured ReHABITA može imati svoj štand na lokalnom tržnici, sajmu ili festivalu. Tehnički partneri mogu organizirati info dane sa štandovima o energetskom siromaštvu i energetskoj obnovi u svojim uredima ili u uredima socijalnih usluga te ih uključiti u svoje mjesecne ili dvotjedne aktivnosti (odnosno koju god učestalom smatraju prikladnom). Dakle, predlaže se da

ReHABITA uredi redovito organiziraju štandove s informacijama o projektu ReHABITA i energetskom siromaštvu općenito te bi to zasigurno trebala biti jedna od njihovih primarnih aktivnosti.

GDJE I KADA: Informativni dani mogu se organizirati i bez pripremljenih i tiskanih materijala međutim, preporučuje se da se specifični letci ili brošure iz točke 4.1.1. dijele na događanjima informativnih dana.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

	Info dani za građane o energetskom siromaštvu i uštedi energije
Projekt	Projekt POWERPOOR – Osnaživanje energetski siromašnih građana kroz zajedničke energetske inicijative HORIZON 2020 2020-2023 Partneri: Belgija, Bugarska, Hrvatska, Estonija, Grčka, Mađarska, Latvija, Portugal i Španjolska te EU partneri - Belgija, Njemačka i Luksemburg Koordinatori u ReHABITA zemljama: DOOR (HR), ZREA (LV), Sofena (BG), GOIENER (ES)
Opis najbolje prakse ili ideje	Mjera: Info dani o energetskom siromaštvu, uštedi energije, energetskim investicijama za stanare i vlasnike u privatnom sektoru najma. Opis: Svaka pilot zemlja planirala je i provela nekoliko info dana. Organizacija svakog info dana, od dnevnog reda do postavljanja štanda, prepustena je lokalnim partnerima kako bi se prilagodila potrebama lokalne zajednice. U svakom info danu uzeti su u obzir ciljana skupina, mjesto održavanja i ostali faktori poput podrške lokalnih vlasti, suradnje s drugim projektima ili organizacijoma itd.).
Replikacija na projektu ReHABITA	Predlaže se da ReHABITA uredi organiziraju info dane o energetskom siromaštvu jednom mjesечно ili jednom u nekoliko mjeseci. Mogu se provoditi kao zasebni događaji ili kao dio drugog događaja. Kao i kod info dana u projektu POWERPOOR, svaki info dan može imati drugačiju temu ili biti prilagođen određenoj publici.

4.3. Javna savjetovanja/okupljanja zajednice

ŠTO: Partneri mogu organizirati javna savjetovanja odnosno okupljanja zajednice (na primjer, poput onih iz projekta EmpowerMed). Zajednička okupljanja ili kolektivni skupovi su okupljanja ljudi pogođenih energetskim siromaštvom održana u određenim datumima i lokacijama, obično u centru zajednice ili nekom drugom javnom prostoru. Ljudi su potiču da podijele svoja iskustva, poteškoće, pitanja i pruže praktične smjernice i savjete jedni drugima: na primjer, praktični savjeti o pitanjima poput pregovaranja o dugu s dobavljačima, prijave za socijalne energetske tarife ili ostvarivanja potrošačkih prava kod pružatelja usluga.

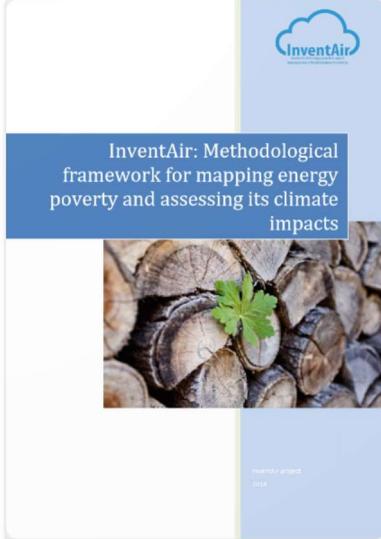
KAKO: Organizirati redovita zajednička okupljanja kao otvorene sastanke ili sesije s ciljem podjele iskustva odnosno širenja informacija o projektu i njegovim aktivnostima. Razmotriti distribuciju informativnih letaka na ovim događajima. Ta okupljanja najbolje funkcioniraju u grupama od 10 do 15 osoba pogođenih energetskim siromaštvom. Ako je moguće, dovesti profesionalnog moderatora kako bi se potaknuo razgovor te njegovalo inkluzivno okruženje. Organizirati male radionice na tim okupljanjima gdje će osobe pogođene energetskim siromaštvom biti poučene znanjima i vještinama vezanim uz upotrebu energije kod kuće, tumačenje računa za energetske usluge, provedba učinkovitih mjera uštede energije, mijenjanje dobavljača, istraživanje opcija za kolektivnu kupovinu energije i razumijevanje kako se prijaviti za potpore za obnovu zgrada.

GDJE I KADA: Organizirati mjesecna zajednička okupljanja ili kolektivne skupove. Ukoliko će ReHABITA ured imati fizički prostor, ovo je dobar način da ga se iskoristi. **Uzeti u obzir aktivnosti ReHABITA pod T4.1.**

	Javna savjetovanja
Projekt	Projekt EmpowerMed – Osnaživanje žena za djelovanje protiv energetskog siromaštva na Mediteranu HORIZON 2020 2019-2023

	<p>Partneri: Slovenija (voditelj), Španjolska, Hrvatska, Italija, Francuska, Njemačka i Albanija.</p> <p>Koordinatori u zemljama ReHABITA: DOOR (HR), Universitat Autònoma De Barcelona (ES), De Fundació Institut De Recerca De L'energia Catalunya (ES), Associació Catalana D'enginyeria Sense Fronteres (ES)</p>
Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: Kolektivni javni savjetodavni skupovi</p> <p>Opis: Zajednička okupljanja zajednice na kojima se potiče ljudi u energetskom siromaštvu da podijele svoja iskustva, poteškoće, pitanja i pruže praktične smjernice i savjete jedni drugima.</p>
Replikacija na projektu ReHABITA	<p>Organizirati mjesečna zajednička okupljanja ili javna savjetovanja (ako je moguće, u ReHABITA uredu). Podijeliti informacije o projektu, njegovim aktivnostima, pružiti praktične savjete i stvoriti podržavajuće okruženje za sudionike.</p> <p>Link: https://www.empowermed.eu/wp-content/uploads/2023/11/Collective-advisory-assemblies_STH2.pdf</p>
	

	Javna savjetovanja
Projekt	<p>InventAir: Inventari energetskog siromaštvu za podršku politikama čistog zraka u istočnoeuropskim zemljama</p> <p>Europska klimatska inicijativa (EUKI)</p> <p>09/2018 - 04/2019</p> <p>Partneri: Deutsche Umwelthilfe (DUH) e.V. Energetska agencija Plovdiva (EAP) Fokus Udruga za održivi razvoj</p> <p>Koordinator u ReHABITA pilot zemlji: Bugarska</p>

Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: Metodološki okvir za mapiranje energetskog siromaštva i procjenu njegovih klimatskih utjecaja</p> <p>Opis: Ovaj dokument detaljno opisuje načine rješavanja međusektorskog problema loše prakse grijanja i povećane onečišćenosti zraka u urbanim i ruralnim područjima istočnoeuropskih zemalja.</p>
Replikacija na ReHABITA projektu	<p>Agencija za energiju Plovdiv bila je koordinator projekta i koristit će znanje i iskustvo stečeno iz ovog projekta kao alat za podršku lokalnim donositeljima politika u istraživanju višestrukih ekoloških i klimatskih utjecaja energetskog siromaštva fokusirajući se na razvoj i provedbu zajedničkih politika čistog zraka i energetskog siromaštva.</p>
	

	<p>Mjere energetskog siromaštva u SECAPS-u – uključivanje građana u proces kreiranja SECAP-a kroz radionice</p>
Projekt	<p>Compete4SECAP - Natjecanje u gospodarenju energijom za lokalne vlasti za prihvatanje i poboljšanje održive energije i klimatskih akcijskih planova</p> <p>HORIZON 2020 2017-2020</p> <p>Partneri: Hrvatska, Cipar, Francuska, Njemačka, Mađarska, Italija, Latvija i Španjolska</p> <p>Koordinatori u ReHABITA zemljama: DOOR (HR), Ekodoma (LT) i EuroVértice (ES)</p>

Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: Svi komunikacijski kanali korišteni su kako bi se na najbolji način prikupili podaci za izradu SECAP-a s mjerama za borbu protiv energetskog siromaštva (e-mailovi, telefonski pozivi, rasprave, radionice, sastanci). Kroz proces konzultacija i rasprava, formuliran je detaljniji uvid i konkretne akcije za ublažavanje energetskog siromaštva.</p> <p>Opis: Kao dio projekta Compete4SECAP (H2020), DOOR je radio na izradi 4 SECAP-a za gradove Velika Gorica, Rijeka, Zadar i Osijek. Međutim, samo su gradovi Rijeka, Zadar i Osijek odlučili prihvatiti prijedlog DOOR-a za uključivanje poglavlja o mjerama za borbu protiv energetskog siromaštva (dodano je jedno poglavlje o energetskom siromaštву u SECAP). U Latviji su pilotirani gradovi bili Bauska, Kegums, Saldus i Tukums. U Španjolskoj su pilotirani gradovi bili Ceuti, Cieza, Las Torres de Cotillas i Murcia</p>
Replikacija u projektu ReHABITA	Pristup kao radionica s građanima za sudjelovanje u kreiranju javnih politika - posebno lokalnih politika poput SECAP-a

4.4. Online aktivnosti ReHABITA ureda

ŠTO: Osim stvaranja ili ponovne upotrebe komunikacijskih materijala za energetsku siromaštvo i organiziranja info dana, tehnički partneri trebaju definirati online aktivnosti ureda ReHABITA koje bi potaknule sudjelovanje ciljne populacije. Uspostavite i potaknite online zajednice kako biste dijelili informacije o projektu i njegovim aktivnostima, vijestima o energetskoj učinkovitosti i obnovi, savjetima i preporukama te ojačali pristup zajednici u ublažavanju energetskog siromaštva na lokalnoj razini. Online grupe predstavljaju vrijednu platformu za diseminaciju poziva za sudjelovanje u aktivnostima ReHABITA: pozive za ispunjavanje upitnika, pozive za sudjelovanje u sukreiranju planova za energetsku obnovu itd.

KAKO: Uspostaviti profile na društvenim mrežama ureda ReHABITA koji će diseminirati vijesti i informacije o projektu i o energetskom siromaštву općenito. Osim toga, uspostaviti Facebook grupu kako bi se stvorila online zajednica međusobne podrške i dijeljenja znanja. Iako će ciljana populacija nekih gradova možda imati ograničen pristup internetu ili općenito nisku zainteresiranost za sudjelovanje u online aktivnostima, Facebook grupa o uštedi energije i energetskoj učinkovitosti može biti vrijedno sredstvo za dosezanje i angažiranje ranjivih populacija u aktivnostima ReHABITA. Facebook grupa može okupiti građane, institucije i različite organizacije i potaknuti zajednicu međusobne podrške i dijeljenja znanja, savjeta i preporuka za suočavanje s energetskim siromaštвом i energetskim obnovama u lokalnim zajednicama. Ovo je također dobar način za diseminaciju brošura i dokumenata za osnaživanje građana u borbi protiv energetskog siromaštva.

GDJE I KADA: Diseminirati informacije o projektu ReHABITA putem društvenih mreža. Kreirati privlačan sadržaj za društvene mreže i redovito objavljivati postove i videozapise. Uspostaviti Facebook grupu što je prije moguće i diseminirati informacije o njoj putem redovitog komunikacijskog kanala (kako tehnički partneri tako i općine). Osoba (ili osobe) koja radi u

uredima ReHABITA trebala bi redovito ažurirati informacije o aktivnostima, dijeliti poveznice na materijale za učenje, objavljivati pozive za sudjelovanje u različitim aktivnostima ReHABITA, dijeliti savjete o uštedi energije i savjete itd.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

	Video bugarske pilot aktivnosti
Projekt	POWERTY/ komunikacijski alat - video INTERREG Europa kolovoz 2019. - srpanj 2023 Partneri: Španjolska; Plovdiv; Francuska; Latvija; Poljska; Ujedinjeno Kraljevstvo Koordinator u ReHABITA pilot zemlji: EuroVértice (Španjolska); Energetska agencija Plovdiv (Bugarska); Ekodoma (Latvija); IREC (Španjolska), ESF (Španjolska), The Universitat Autònoma de Barcelona (Španjolska)
Opis najbolje prakse ili ideje	Mjera: Video o mjerama energetske učinkovitosti u javnoj zgradici. Opis: Video prikazuje kako je Agencija za energiju Plovdiv implementirala 3 hibridne instalacije sastavljene od fotonaponskih modula i sustava za pohranu energije u baterijama na tri centra za socijalno stanovanje koje posjeduje Grad Plovdiv. Ove kuće nastanjuje 22 djece i mladih osoba s invaliditetom. Video predstavlja uspješnu priču EAP rješenja za kućanstva korisnike socijalnih usluga kako bi se postigao značajan udio obnovljive proizvodnje koja se može samoiskoristiti i tako smanjiti njihove račune za struju i doprinijeti dekarbonizaciji energetskog sustava grada. Link: https://www.eap-save.eu/data/videos/POWERTY_PILOT_ACTION_VIDEO_TESTIMONIAL_EAP.mp4
Replikacija na ReHABITA projektu	Kreiranje video filma koji će poslužiti kao vrijedan resurs za napredak i postignuća projekta, promicanje mjera energetske učinkovitosti. Distribucija preko ReHABITA ureda; medijski nastup.
	

	Facebook grupa Solarni klub za razmjenu iskustava građana o PV sustavima
Projekt	Na sunčanoj strani Energetska zadruga 2020 - u tijeku Partneri: Lokalni proizvođači opreme, dobavljači i instalateri u Hrvatskoj Koordinator u Hrvatskoj: Zelena energetska zadruga - Zelena energetska zadruga (ZEZ)
Opis najbolje prakse ili ideje	Mjera: Facebook Solarni klub Opis: Facebook grupa Solarni klub okuplja solarne entuzijaste radi razmjerne informacija i savjetima te podrške
Replikacija na projektu ReHABITA	Dijeljenje informacija o projektu, vijesti o politikama lokalnih i nacionalnih vlasti, promotivni i obrazovni video zapisi itd. Link: https://www.facebook.com/groups/solarniklub/?locale=hr_HR

4.5. Promicati ReHABITA projekt kroz TV i radio emisije

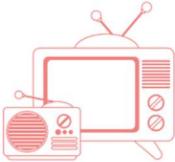
ŠTO: Širenje aktivnosti projekta ReHABITA putem lokalnih i nacionalnih televizijskih i radijskih emisija. Vjerojatnije je da će ciljana populacija u Gospiću pratiti lokalne i nacionalne televizijske kanale i radio stanice nego online medije i društvene mreže. U tom smislu, televizija i radio potencijalno mogu imati veći doseg od online medija, ovisno o ciljanoj populaciji u svakoj od zemalja u projektu.

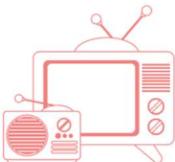
KAKO: Promoviranje pozitivnih uzora i uspješnih priča kroz različite medije može inspirirati povjerenje i osnažiti ranjive pojedince da aktivno sudjeluju u različitim aktivnostima, potičući osjećaj pripadnosti i inkluzije u zajednicu. Pozivajte građane da sudjeluju u aktivnostima projekta ReHABITA. Ciljati emisije koje su usmjerenе ili namijenjene starijoj populaciji. Građani koji izražavaju interes za svoja potrošačka prava često su zainteresirani za emisije s temama poput troškova energije ili uštede energije. U DOOR-u smo svjedočili značajnom porastu poziva i e-mailova od građana zainteresiranih za razumijevanje energetske obnove i integraciju obnovljivih izvora energije. Ovaj pozitivan odgovor ističe utjecaj medija u poticanju svijesti i angažmana, potičući proaktivni pristup prema održivim i potrošački orijentiranim inicijativama.

GDJE I KADA: Tehnički partneri i općine mogu promicati projekt na TV-u i radiju u suradnji ili samostalno. Početi na početku projekta te redovito ažurirati medije o aktivnostima projekta.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

	Gostovanje u jutarnjoj emisiji "Dobro jutro Hrvatska"
Projekt	CEES – Energija zajednice za energetsku solidarnost HORIZON 2020 Partneri: Velika Britanija, Portugal, Francuska, Hrvatska , EU Koordinator u Hrvatskoj: Zelena energetska zadruga - Zelena energetska zadruga (ZEZ)
Opis najbolje prakse ili ideje	Mjera: Medijski nastup Opis: U sklopu projekta CEES (H2020) hrvatski partner ZEZ treba napraviti jednostavan energetski pregled za 250 kućanstava sa starijim sugrađanima te im podijeliti energetske pakete (Energy box).
Replikacija na projektu ReHABITA	Pozivanje građana na sudjelovanje u aktivnostima - Emisije namijenjene starijoj populaciji Link: https://www.energysolidarity.eu/

	Nastup u jutarnjoj radio emisiji "Glas potrošača"
Projekt	Projekt POWERPOOR – Osnaživanje energetski siromašnih građana kroz zajedničke energetske inicijative HORIZON 2020 2020-2023 Partneri: Belgija, Bugarska, Hrvatska , Estonija, Grčka, Mađarska, Latvija , Portugal i Španjolska te EU partneri - Belgija, Njemačka i Luksemburg Koordinatori u ReHABITA zemljama: DOOR (HR), ZREA (LV), Sofena (BG), GOIENER (ES)
Opis najbolje prakse ili ideje	Mjera: Medijski nastup Opis: U sklopu projekta POWERPOOR (H2020) hrvatski partner DOOR sudjelovao je u radio emisiji na nacionalnom radiju gdje smo predstavili Ured za smanjenje energetskog siromaštva (EPAO) i usluge koje nudimo kroz ured.
Replikacija na projektu ReHABITA	Promocija ureda ReHABITA putem radijskih emisija, npr. emisija o pravima potrošača.

4.6. Dijeljenje znanja iz One Stop Shopa za energetske obnove

ŠTO: Povezati se i uspostaviti komunikaciju s već uspostavljenim one stop shopovima za energetske obnove u pilot zemljama koji su po aktivnostima i opsegu slični ReHABITA uredu.

KAKO: Savjetuje se da ReHABITA uredi uspostave suradnju i komunikaciju s drugim, sličnim uredima ili one stop shopovima iz svojih pilot zemalja. Povezivanjem s drugim one stop shopovima osigurava se prijenos znanja i iskustava između ureda te jednako važno uključite se u njihove aktivnosti u cilju širenja informacija o aktivnostima ReHABITA-e. Na primjer, Centri za borbu protiv energetskog siromaštva do sada su trebali implementirati različite usluge – očitavanje i analizu računa, jednostavne energetske preglede, savjetovanje o jednostavnim mjerama za smanjenje potrošnje energije i povećanje životnog standarda, savjetovanje o mogućim tehničkim rješenjima, kao i trenutno dostupna sredstva i mogućnosti financiranja energetski siromašnih kućanstava. Njihovo iskustvo i znanje mogu biti korisni pri osnivanju i održavanju ReHABITA ureda.

GDJE I KADA: Uspostaviti komunikaciju s drugim one stop shopovima što je prije moguće i održavati je tijekom trajanja projekta. Oni mogu biti vrijedni resursi za stjecanje materijala za učenje, obuku i informativne materijale, veze s dionicima i za pridruživanje njima u njihovim aktivnostima.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

	Stvaranje i pilotiranje One-Stop-Shopa posvećenog uslugama renoviranja doma
Projekt	PadovaFIT Prošireni projekt Program za istraživanje i inovacije Obzor 2020 vrijeme provedbe 2019. - 2022 Partneri: Italija, Njemačka, Rumunjska i Bugarska Koordinator u ReHABITA pilot zemlji: Bugarska - Energy Agency of Plovdiv
Opis najbolje prakse ili ideje	Mjera: Energetski info pult Opis: Uspostava one stop shopa radi pružanje podrške građanima u procesu energetske obnove – savjetovanja za nacionalne programe obnove, ispunjavanja dokumentacije itd.
Replikacija na projektu ReHABITA	Agencija za energiju Plovdiv je pilot zemlja u projektu ReHABITA i može koristiti znanje i prikupljeno iskustvo za uspostavu OSS-a.
	

	Energetski info pult	
Projekt	AE3R- stvaranje energetske agencije u Prahova županiji Inteligentna energija u Evropi 2009-2012 Partneri: Općina Ploiesti i županija Prahova Koordinatori u zemljama ReHABITA: Općina Ploiesti	
Opis najbolje prakse ili ideje	Mjera: Energetski info pult Opis: Ovaj info pult stvoren je za građane iz općine Ploiesti kako bi dobili svu potrebnu podršku za provedbu projekata obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, ali je također dao energetski siromašnim građanima pristup financiranju za implementaciju obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, besplatnom razradom predizvedivosti elaborati, termografije i energetski certifikati. AE3R je bio most između javnih vlasti i običnih građana.	
Replikacija na projektu ReHABITA	Koristeći prethodni model korišten u IEE projektu, Info pult će biti dalje razvijen u One-Stop-Shop, namijenjen posebno za ranjive građane koji mogu dobiti podršku od AE3R-a, ali i od svih odjela Grada Ploiești koji su uključeni u proces obnove.	
		

	Uspostava OSS-a za promicanje programa energetske obnove građanima
Projekt	<p>Projekt FIRESPOL - Financijski instrumenti u projektima obnovljivih izvora energije Interreg Europa 2018-2022</p> <p>Partneri: Španjolska, Irska, Njemačka, Latvija, Poljska i Hrvatska Koordinator u zemljama ReHABITA: Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (HR), Ministarstvo zaštite okoliša i regionalnog razvoja (LV)</p>
Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: Online One stop shop za projekte obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti</p> <p>Opis: Uspostava OSS-a za prijavu građana na hrvatske Programe energetske obnove – sastanak s građanima radi pripreme dokumentacije za javne pozive</p>
Replikacija na projektu ReHABITA	<p>U FIRESPOL projektu, 3 pilot zemlje sada su pilot zemlje u ReHABITA projektu. Razmotriti prijenos znanja i dijeljenje iskustava između OSS-a i ureda ReHABITA. Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost je tijelo koje provodi javne pozive za energetsku obnovu.</p> <p>Replikacija akcija Fonda građanima - organizirati sastanak za pripremu dokumentacije za javne pozive koji su otvoreni u okviru Programa za energetsku obnovu.</p>

	Uspostava Ureda za smanjenje energetskog siromaštva (EPOA)
Projekt	<p>POWERPOOR - Osnaživanje energetski siromašnih građana kroz zajedničke energetske inicijative HORIZON2020 2020-2023</p> <p>Partneri: Belgija, Bugarska, Hrvatska, Estonija, Grčka, Mađarska, Latvija, Portugal i Španjolska te EU partneri - Belgija, Njemačka i Luksemburg Koordinatori u ReHABITA zemljama: DOOR (HR), ZREA (LV), Sofena (BG), GOIENER (ES)</p>
Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: Uspostava lokalnog ureda za ublažavanje energetskog siromaštva</p> <p>Opis: Osnovni cilj Ureda za ublažavanje energetskog siromaštva (EPOA) jest pomoći građanima u ublažavanju energetskog siromaštva u njihovim domovima. To se postiže kroz različite usluge - analiza računa, jednostavni energetski pregledi, savjetovanje o jednostavnim mjerama za smanjenje</p>

	potrošnje energije i povećanje životnog standarda, savjetovanje o mogućim tehničkim rješenjima, kao i o trenutno dostupnim opcijama financiranja i financiranja za energetski siromašna kućanstva. Ukupno postoji 22 Ureda za ublažavanje energetskog siromaštva; 2 u Bugarskoj (Sofija, Plovdiv), 2 u Hrvatskoj (Zagreb, Križevci), 1 u Estoniji (Tallinn), 6 u Grčkoj (Messini, Souli, Almyros, Tripoli, Aspropyrgos, WeEnCoop Thessaloniki), 2 u Mađarskoj (Józsefváros, Terézváros), 1 u Latviji (Jelgava), 3 u Portugalu (Ermesinde, Lisabon i Mértola) i 5 u Španjolskoj (regija Tolosaldea, REC Hernani, regija Tierra Estella, regija Oarsoaldea, Bergara).
Replikacija na projektu ReHABITA	Ured ReHABITA i POWERPOOR EPAO – sestrinski projekt - razmjena znanja 4 pilot zemlje u projektu POWERPOOR sada su pilot zemlje u ReHABITI

4.7. Suradnja s lokalnim dobrotvornim organizacijama i nevladinim organizacijama

ŠTO: Uspostava komunikacije i suradnje s lokalnim i nacionalnim dobrotvornim organizacijama, lokalnim odborima ili povjerenstvima te lokalnim i nacionalnim nevladnim organizacijama.

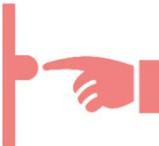
KAKO: Uredi ReHABITA trebali bi uspostaviti suradnju i komunikaciju s lokalnim i nacionalnim dobrotvornim organizacijama, lokalnim odborima ili povjerenstvima te lokalnim i nacionalnim nevladnim organizacijama. Dobrotvorne organizacije (poput Crvenog križa i Caritasa) već mogu imati određene aktivnosti provedene u susjedstvima koja će biti u fokusu projekta ReHABITA. Slično tome, lokalne i nacionalne nevladine organizacije mogu provoditi slične aktivnosti. Ured ReHABITA trebao bi razmotriti pridruživanje njihovim aktivnostima kako bi podijelio informacije o aktivnostima projekta. Gradovi mogu razmotriti financiranje malih energetskih paketa koji sadrže LED žarulje i trake za brtvljenje koje se mogu distribuirati putem zajedničkih aktivnosti. Na primjer, lokalne nevladine organizacije mogu pratiti djelatnike socijalnih službi ili dobrotvornih organizacija u njihovim redovitim posjetima kućanstvima u (energetskom) siromaštu te tako dostaviti energetske pakete građanima. Posjeti se također mogu koristiti za širenje ciljeva i aktivnosti projekta ReHABITA i održavanje radionica o uštedi energije na licu mjesta.

GDJE I KADA: Tehnički partneri i gradovi trebaju mapirati dobrotvorne i nevladine organizacije i uspostaviti suradnju, ako je to moguće te što je prije moguće. Preporučuje se da djelatnici ureda ReHABITA prisustvuju sastancima lokalnih mjesnih odbora i dijele informacije o aktivnostima projekta.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

	Posjeti nevladinih i dobrotvornih organizacija energetski siromašnim kućanstvima
---	---

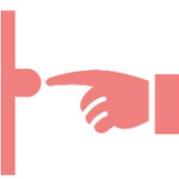
Projekt	ACHIEVE projekt - Akcije u kućanstvima s niskim primanjima za poboljšanje energetske učinkovitosti kroz posjete i energetsku dijagnostiku Program inteligentne energije za Europu (IEE) 2014-2017
Opis najbolje prakse ili ideje	Partneri: Comité de liaison des énergies renouvelables (CLER) – FR, Severn Wye Energy Agency (SWEA) – UK, Caritasverband Frankfurt e.V. CARITAS – DE, Focus društvo za sonaraven razvoj (FOCUS) – SI, Energy Agency of Plovdiv (EAP) – BG, Groupe Energies Renouvelables, Environnement et Solidarités (GERES) – FR, Institut de l'Ecologie en Milieu Urbain (IDEMU) - FR Koordinator u ReHABITA pilot zemlji: EAP (BG)
Replikacija na ReHABITA projektu	Mjera: kućni posjeti, energetski pregledi Opis: Projekt je podržao identifikaciju kućanstava koja su najosjetljivija na siromaštvo i rad s njima na provedbi odgovarajućih koraka za smanjenje potrošnje energije i troškova. Volonteri - dugotrajno nezaposlene osobe i studenti - mobilizirani su za provođenje velike akcije kućnih posjeta kućanstvima koja imaju poteškoća u podmirivanju osnovnih energetskih potreba. Posjeti su imali za cilj da zajedno s kućanstvima analiziraju njihovu potrošnju energije i vode i identificiraju svakodnevne radnje koje mogu stvarno utjecati na njeno smanjenje. Posjeti su također pružili priliku kućanstvu instalirati malu energetski učinkovitu opremu koja štodi vodu.
	

	Regionalna radionica u Bugarskoj
Projekt	POWERTY - radionica / okupljanje INTERREG Europa kolovoz 2019. - srpanj 2023
Projekt	Partneri: Španjolska; Plovdiv; Francuska; Latvija; Poljska; Ujedinjeno Kraljevstvo Koordinator u ReHABITA pilot zemlji: EuroVértice (Španjolska); Energetska agencija Plovdiv (Bugarska); Ekodoma (Latvija); IREC (Španjolska), ESF (Španjolska), The Universitat Autònoma de Barcelona (Španjolska)

Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: Zajedničko okupljanje zajednice</p> <p>Opis: Regionalna radionica o uštedi energije, energetskim ulaganjima, energetskom siromaštvo za građane, lokalne i nacionalne vlasti, javne institucije, udruge vlasnika nekretnina i građana, energetske agencije, udruženja industrije grijanja i hlađenja te obnovljivih izvora energije, kao i bankarskih i finansijskih aktera.</p> <p>Link: https://projects2014-2020.interregeurope.eu/powerty/news/news-article/14997/powerty-regional-workshop-in-bulgaria</p>
Replikacija na ReHABITA projektu	<p>Organizacija regionalnih radionica/okupljanja zajednice za razmjenu informacija o projektnim aktivnostima i razvoju; stvoriti poticajno okruženje za sudionike.</p>

The screenshot shows a workshop titled "POWERTY - Regional Workshop in Bulgaria" on July 18, 2022. The page includes a menu bar with links to NEWS, EVENTS, GOOD PRACTICES, CONTACTS, and LIBRARY. Below the title, there is a photograph of people seated in a conference room, facing a presentation screen. The text below the photo states: "On July 18 and 19, 2022, the Energy Agency of Plovdiv (EAP) organized the sixth stakeholders meeting physically. The event took part Burgas as part of the XV annual conference of the Bulgarian Energy". On the right side of the page, there is a button labeled "Sign up for the POWERTY newsletter".

	<p>Posjeti energetski siromašnih kućanstava od strane nevladinih organizacija i dobrovornih organizacija (kao što je Crveni križ)</p>
Projekt	<p>Projekt REACH – Smanjite potrošnju energije i promijenite navike Program inteligentne energije za Europu (IEE) 2014-2017</p> <p>Partneri: Bugarska, Slovenija, Sjeverna Makedonija i Hrvatska Koordinator u ReHABITA zemljama: DOOR (HR), EAP (BG)</p>
Opis najbolje prakse ili ideje	<p>Mjera: Kućni posjeti</p> <p>Opis: NGO-i su posjetili identificirana kućanstva, pregledali njihove kućanske aparate i postavili LED žarulje, trake za zaštitu od propuha, reflektirajuće ploče iza radijatora i perlatora.</p>
Replikacija na projektu ReHABITA	<p>Razmisliti o primjeni istih ili sličnih kućnih posjeta s energetskim paketima u mapiranim četvrtima ReHABITA s lokalnim nevladnim i dobrovornim organizacijama.</p>

5. Uspostava strategije angažmana građana

RESURSI

Najbolji početak uspostave strategije uključivanja građana u projekt jest procjena resursa na raspolaganju. Resursi partnera odredit će najbolje moguće korake.

Na primjer, neki partneri možda već imaju dovoljno informativnih materijala, poput brošura ili letaka o uštedi energije, energetskim obnovama ili energetskom siromaštvo, koje mogu koristiti za uključivanje ciljane populacije u aktivnosti ReHABITA projekta. Neki se materijali možda mogu ponovno koristiti za te svrhe, dok će drugi morati biti prilagođeni.

Connections and relations with relevant stakeholders (NGOs and other non-profit, public and private organisations) in whose activities technical partners or municipalities can participate and disseminate information on the project and engage the citizens in energy renovations

S druge strane, nekim partnerima možda nedostaju resursi poput gotovih materijala ili dostupnih zaposlenika, ali imaju proširenu mrežu kontakata s drugim nevladinim organizacijama, nacionalnim i lokalnim vlastima te međunarodnim organizacijama koje redovito obavljaju posjete domovima ili imaju druge oblike kontakta s ciljanom populacijom.

Competences, skills, financial resources and available time the ReHABITA office employees/volunteers to work with vulnerable groups

Odrediti najbolji način korištenja resursa s ciljem angažiranja građana u projekt. Odabrati koji resursi su dostupni, bilo da su to materijali, udruživanje i suradnja s drugim organizacijama ili zaposlenici ReHABITA ureda kao polazište.

CILJANA POPULACIJA

Osim dostupnih resursa, profil ciljane populacije bit će jednako važan. Naglasak na aktivnostima na društvenim medijima možda neće biti jednak uspješan kao kućni posjeti ili slične aktivnosti uživo ako ciljanu populaciju uglavnom čine umirovljenici koji općenito ne koriste društvene medije toliko često kao mlađa populacija. Odrediti koje će aktivnosti proizvesti najbolje odgovore ciljane populacije.

PRVI KORACI

Bez obzira na dostupne resurse i ciljanu populaciju, postoji nekoliko koraka koji se preporučuju svim partnerima te koji bi trebali poduzeti pri uspostavi strategije angažiranja energetski energetski siromašnih građana u aktivnosti projekta ReHABITA.

Započeti online kampanju

Stvoriti zanimljiv sadržaj spremjan za širenje putem društvenih medija. Ako su već dostupne zanimljive brošure ili letci, razmisliti o njihovoj primjeni kao sadržaj na društvenim medijima. Postoji mnogo opcija koje informacije iskoristiti. Kreirati sadržaj s informacijama o energetskom siromaštvu i energetskim obnovama te jednostavne savjete i trikove o energetskoj učinkovitosti. Redovito objavljivati o ciljevima, aktivnostima i ciljevima projekta te reklamirati otvaranje i usluge ReHABITA ureda.

Napraviti grupu za podršku na Facebooku

Partneri mogu dijeliti informacije, savjete i preporuke za borbu protiv energetskog siromaštvu ili o energetskim obnovama u lokalnim zajednicama. Facebook grupa pruža odličnu priliku za stvaranje online zajednice međusobne podrške i dijeljenja znanja gdje članovi mogu izražavati svoje brige, pitanja i ideje. Njegujući živahnu Facebook grupu može se uspostaviti zajednica međusobne podrške i dijeljenja znanja koja se kasnije može lakše replicirati uživo u ReHABITA uredu putem zajedničkih okupljanja.

Napraviti letak

Izraditi letak s informacijama o projektu ReHABITA, uredu i aktivnostima. Kontaktirajte upravitelje zgrada, komunalna poduzeća i predstavnike zgrada te ih zamoliti da proslijede letak putem pošte ili osobnog kontakta sa stanarima. To može biti dobar uvod u projekt za ciljanu populaciju, posebno ako je ciljana populacija uglavnom sastavljena od starijih i umirovljenih osoba. Također, moguće je ostvariti bolji odaziv i veću responzivnost ciljane populacije ukoliko im se informacija o projektu i provedbi upitnika o energetskog siromaštvu prenese od strane predstavnika stanara odnosno osobe koje već osobno poznaju.

Podijeliti materijale na info danima

Jedan način za distribuciju materijala i informiranje ciljane populacije o projektu i njegovim aktivnostima je postavljanje štanda na nekom događaju ili organiziranje ReHABITA info-dana. Međutim, možda će to biti teško organizirati u ovom trenutku ili trenutačno na pilot području nema sličnih događaja.

NGO-i i dobrovorne organizacije, poput Crvenog križa, možda već redovito posjećuju ciljane četvrti i populaciju. Ako već postoji uspostavljena veza, razmisliti o pridruživanju njihovim posjetima i distribuiranju letaka o projektu, zajedno s brošurama, letcima i priručnicima, ako su dostupni. U nekim slučajevima, dijeljenje malih energetskih paketa (koji sadrže LED žarulje, trake za brtvljenje itd.) građanima pokazalo se kao učinkovita mjeru.

6. Zaključak

"Razmjena iskustava s različitim dionicima može riješiti problem komunikacije i uključivanja ranjivih građana u rješavanje problema energetskog siromaštva."

Povežite se s projektima iz LIFE i HORIZON 2020 programa:

